

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до написання кваліфікаційних робіт здобувачів другого
(магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія»**

ОДЕСА
2019

УДК 159.9:001.8:378.046(07)
К795

Розробники:

М. К. Кременчуцька, кандидат психологічних наук, доцент кафедри соціальної допомоги та практичної психології ОНУ імені І. І. Мечникова ;

О. І. Кононенко, доктор психологічних наук, професор кафедри диференціальної та спеціальної психології ОНУ імені І. І. Мечникова;

Рецензенти:

Дунасва Л. М.- декан ФПСР, доктор політичних наук, професор

Соколова Г.Б. - д. психол. н., доцент кафедри дефектології і фізичної реабілітації
Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського

Затверджено до друку вченою радою Факультету психології та соціальної роботи Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Протокол № 2 от 23 жовтня 2019р.

Кременчуцька М.К., Кононенко О.І.

К795 Методичні вказівки до написання кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія»/ М. К. Кременчуцька, О.І. Кононенко. – Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова , 2020. – 36 с.

Методичні вказівки містять відомості про вимоги до організації, виконання, оформлення та захисту кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на факультеті психології та соціальної роботи ОНУ імені І.І. Мечникова.

Методичні вказівки призначено для студентів денної й заочної форми навчання за спеціальністю 053 «Психологія» і можуть бути використані студентами й викладачами відповідних кафедр як рекомендації до керівництва й підготовки кваліфікаційних робіт.

Ціль методичних вказівок – надати методичну допомогу студентам в організації учбово-дослідницької діяльності та забезпечити єдині критерії оформлення наукових роботи.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ХАРАКТЕРИСТИКА НОРМАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	5
1. ПРОЦЕДУРА ТА ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ	7
2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	11
3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ	16
4. ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	18
ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА	21
ДОДАТКИ	23

ВСТУП

Наведені нижче методичні рекомендації до написання та оформлення кваліфікаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблені на основі діючого законодавства України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України, положень Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова обов'язковими складовими навчального процесу на другому (магістерському) рівні вищої освіти є дипломні роботи, які оцінюються як самостійний вид навчальної діяльності студента.

Дипломна (магістерська) робота є самостійним теоретико-прикладним дослідженням, що виконується слухачем на завершальному етапі здобуття повної вищої освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр психології».

Оформлення результатів роботи відповідно до вимог закладу є важливим етапом узгодження формальної сторони та наукового змісту дослідження. Методичні рекомендації призначені забезпечити єдині критерії до написання та оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи за спеціальністю 053 «Психологія».

ХАРАКТЕРИСТИКА НОРМАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Назва модуля: Кваліфікаційна магістерська робота.

Тип модуля: обов'язковий.

Семестр(и): 3

Обсяг модуля: загальна кількість годин (в т. ч. захист) - 225; кількість кредитів ЄКТС – 7,5.

Мета виконання магістерської роботи – навчитися застосовувати набуті у процесі навчання теоретичні знання і практичні навички для самостійного розв'язання конкретної актуальної проблеми на підставі критичного аналізу й узагальнення існуючої інформації, проведення власних досліджень, виконання розробок і формування прикладних адресних рекомендацій.

Компетентності та програмні результати навчання:

Кваліфікаційна робота як форма підсумкової атестації дає змогу оцінити рівень засвоєння здобувачем теоретичних знань, ступінь практичної підготовки та здатність до самостійного розв'язання прикладних задач у діяльності психолога. Зокрема, дозволяє визначити міру досягнення програмних результатів навчання:

ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2 Уміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів

ПР6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у письмовій та усній формах, брати участь у фахових дискусіях

ПР10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій)

ПР11 Оцінювати здобутки та визначати й аргументувати перспективи власної наукової роботи

ПР12 Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності

Зміст навчального модуля: Вибір теми та об'єкта дослідження. Затвердження теми. Складання студентом плану кваліфікаційної роботи, погодження з викладачем-науковим керівником. Формування студентом інформаційної бази для виконання кваліфікаційної роботи. Написання й оформлення кваліфікаційної роботи. Написання тез, наукових статей. Подання кваліфікаційної роботи на рецензування. Доопрацювання кваліфікаційної роботи відповідно до рекомендацій/зауважень рецензента. захист кваліфікаційної магістерської роботи.

Види навчальних занять: консультація.

Форми навчання: денна, заочна

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, репродуктивний, дослідницький.

Методи контролю: усний, письмовий.

Форми підсумкового контролю: захист дипломної (магістерської) роботи (семестр 8).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, перелік тем.

Мова навчання: українська.

1. ПРОЦЕДУРА ТА ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Магістерська робота є кваліфікаційною роботою, на підставі захисту якої екзаменаційна комісія (ЕК) визначає рівень теоретичної та практичної підготовки випускника, його здатність до самостійної роботи за фахом, і приймає рішення про присвоєння відповідної кваліфікації та видачу диплома.

Підготовка магістерської роботи здійснюється в кілька етапів. Основні з них такі:

1. **Вересень 1 року навчання.** Магістрант знайомиться з тематикою наукових досліджень випускових кафедр і обирає напрям дослідження. Магістранти мають право вибору теми дипломної роботи з «Орієнтовного переліку тем дипломних робіт», але вони можуть самостійно сформулювати тему роботи та узгодити її з науковим керівником. Закріплення за студентом теми магістерської роботи здійснюється за його особистою письмовою заявою на підставі рішення кафедри (ДОДАТОК А).

Закріплення теми дипломної роботи, призначення наукового керівника та консультантів (за необхідністю) затверджується розпорядженням декану факультету не пізніше 1 жовтня поточного учбового року. Тема магістерської роботи із визначенням її наукового керівника визначається наказом ректора університету на підставі рішення кафедри та рапорту декана факультету. Після того, як розгляд пропозицій студентів і затвердження тем відбулися, студенти можуть змінювати теми лише за вмотивованою заявою, яка розглядається та затверджується на засіданні кафедри. Будь-яка довільна зміна студентом теми своєї роботи не допускається.

2. **Вересень – листопад 1 року навчання.** Магістрант отримує на кафедрі завдання на дипломну роботу (ДОДАТОК В), яке включає календарний план підготовки роботи, згідно з яким готує матеріали та отримує відмітки в наукового керівника про виконання окремих етапів роботи. Завдання підписується магістрантом, науковим керівником та

затверджується на засіданні відповідної кафедри. Зміна завдання-графіка виконання дипломної роботи допускається тільки за згодою наукового керівника. При порушенні термінів календарного плану керівник дипломної роботи питання допуску до захисту такої роботи вносить на розгляд засідання кафедри.

Основними формами наукового керівництва дипломною роботою є:

- попередні консультації, що включають пояснення основних вимог до кваліфікаційної (магістерської) роботи (форма виконання, обсяг, терміни написання, особливості змісту окремих розділів, поради щодо бібліографії, тощо);
- погодження плану та структури кваліфікаційної (магістерської) роботи і визначення індивідуального завдання;
- поточні консультації, у результаті яких студент має одержати від керівника конкретну допомогу у вирішенні тих питань, що виникають у нього в процесі створення першого чорнового варіанта кваліфікаційної (магістерської) роботи;
- перевірка кваліфікаційної (магістерської) роботи, у результаті якої керівник вказує, наскільки представлений варіант відповідає вимогам, встановленим до кваліфікаційної (магістерської) роботи, а зауваження, висловлені керівником, студент враховує при доопрацюванні роботи;
- написання відгуку на кваліфікаційну роботу (ДОДАТОК I);
- консультація щодо захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи перед ЕК, у результаті якої студент повинен отримати конкретні рекомендації щодо проведення ним захисту роботи на засіданні ЕК.

3. **Листопад – березень 1 року навчання.** Магістрант збирає необхідний теоретичний матеріал з теми дослідження, складає бібліографічний покажчик (ненумерований список використаних джерел) та разом з керівником деталізує план емпіричної частини роботи.

4. **Березень – серпень 1 року навчання.** Здійснює емпіричне дослідження, аналізує та інтерпретує його результати.

5. **Вересень – листопад 2 року навчання.** Магістрант згідно з планом готує та представляє керівнику окремі розділи і підрозділи роботи та остаточний варіант магістерської роботи з врахуванням зроблених зауважень. Оформлює роботу згідно з відповідними вимогами.

6. **Грудень 2 року навчання.** Магістрант презентує роботу на засіданні кафедри (попередній захист магістерської роботи). Проводить остаточне оформлення магістерської роботи і передавання її на відгук науковому керівнику та на рецензію зовнішньому рецензенту, який призначається кафедрою. Рецензування дипломної роботи доручають висококваліфікованим фахівцям (викладачам і науковцям) університету, провідним спеціалістам профільних організацій. Склад рецензентів визначається деканатом інституту та затверджується наказом ректора.

Рецензування кваліфікаційної (магістерської) роботи є її кваліфікованою перевіркою фахівцем з відповідного напрямку. Метою такої перевірки є:

- визначення позитивних аспектів та (або) недоліків кваліфікаційної (магістерської) роботи, що рецензується;
- встановлення ступеня відповідності кваліфікаційної (магістерської) роботи тим вимогам, які ставляться до такого виду робіт у вузі та на факультеті;
- рекомендація ЕК щодо конкретної оцінки (за прийнятою шкалою оцінки знань) кваліфікаційної (магістерської) роботи.

Дипломні роботи подаються студентами на випускову кафедру не пізніше ніж за два тижні до дня захисту в Екзаменаційній комісії. Якщо студент допускається до захисту, кафедра складає подання для ЕК (ДОДАТОК Г).

7. **Грудень 2 року навчання.** Відбувається захист магістерської роботи перед екзаменаційною комісією. Необхідна наявність наступних документів:

- дипломна робота магістра з записом на ній висновку випускової

кафедри про допуск роботи до захисту (за результатами попереднього захисту). Закінчена дипломна робота, має бути підписана на титульній сторінці науковим керівником та завідувачем кафедри і на останній сторінці (перед додатками) студентом.

- подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту дипломної роботи (ДОДАТОК Г);

- письмовий відгук наукового керівника з характеристикою наукової цінності роботи і діяльності випускника під час виконання ним магістерської роботи (ДОДАТОК І);

- письмові зовнішні рецензії (одна або дві) на дипломну роботу магістра (ДОДАТОК К);

- довідку установи (організації) про дозвіл на використання її матеріалів при написанні дипломної роботи, якщо ці матеріали потребують такого дозволу відповідно до чинного Законодавства;

інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної дипломної роботи: друковані статті за темою роботи, документи, що вказують на її практичне застосування.

Для отримання диплома з відзнакою необхідна наявність тез, статей та участь у конференціях (Див. Положення про диплом з відзнакою ОНУ імені І. І. Мечникова від 24.02.2016 р., протокол № 6. Електронний ресурс. Режим доступу

http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozennya_diplom.pdf

-

2. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА СТРУКТУРИ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Змістом магістерської роботи є розкриття сутності проблеми або проблемного питання, ступеня їх наукової розробки і реального стану на практиці. Зміст повинен бути висвітлений на основі наукового вивчення фактів, проведення емпіричного дослідження, ґрунтовного, всебічного аналізу, теоретичного обґрунтування висновків. Автору слід неодмінно відобразити свою позицію, своє бачення шляхів її розв'язання.

Структура магістерської роботи:

1. Титульний аркуш (на якому зазначається тема роботи) (ДОДАТОК Б);
2. Зміст роботи (ДОДАТОК Д);
3. Вступ (ДОДАТОК Є);
4. I розділ - теоретичний (3-4 підрозділи) - має свою змістовну назву;
5. Висновки до I розділу;
6. II розділ - методичний (2-3 підрозділи) - має свою змістовну назву;
7. Висновки до II розділу;
8. III розділ - емпіричний (3-4 підрозділи) - має свою змістовну назву;
9. Висновки до III розділу;
10. Висновки (загальні);
11. Список використаних джерел;
12. Додатки (якщо вони є).

Титульний аркуш:

Оформляється за типовим стандартом, що містить всі передбачені реквізити (див. Додаток Б). На титульному аркуші науковий керівник і завідувач кафедри ставлять свій підпис під рішенням про допуск роботи до захисту.

Зміст роботи:

Розташовують безпосередньо після титулу, починаючи з наступного аркуша. До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів та підрозділів (пункти і підпункти не вказують); висновки до розділів та загальні висновки, додатки. Вказуються номери сторінок, з яких починаються розділи та інші структурні елементи. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки в тексті (ДОДАТОК Д).

Вступ (3-5 сторінок) розкриває:

1. **Актуальності теми.** В актуальності зазначається, як обрана магістрантом дослідницька тема відповідає сучасним потребам фахової галузі науки, перспективам її розвитку, практичним завданням професійної освіти. Далі наводиться стислий огляд літературних джерел з наведенням переліку тих авторів, хто займався відповідною проблемою та зазначення наукового внеску, який вони зробили. Зазначається що важливо дослідити, що не досліджено і чим саме магістрант передбачає поповнити існуючі проблеми або виявлені протиріччя.

2. **Мета дослідження.** Мета є лаконічним вираженням орієнтиром на те, що буде досягнуто в результаті дослідження. Вона, як правило, спрямовує науковий пошук на одержання нових знань про предмет та їх експериментальну апробацію.

3. **Завдання** (конкретизована мета). Завдання відображають етапи дослідження в їх логічній послідовності (починаються зі слів: проаналізувати; провести...; виявити...). Як правило, формулюються 3-4 завдання.

4. **Об'єкт дослідження** – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обране для вивчення.

5. **Предмет дослідження** – міститься в межах об'єкта. Об'єкт – це загальне, а предмет – часткове.

6. **Методи дослідження.** Методи дослідження обираються відповідно до специфіки завдань, поставлених у магістерській роботі. Їх вибір не є

довільним, а визначається особливостями змісту проблем і можливостями її дослідження. Зазначають теоретичні та психодіагностичні методи.

7. Організація і база проведення емпіричної роботи. Вказується місце проведення дослідження та кратко описується вибірка дослідження.

8. Практичне значення роботи. Одержані в магістерській роботі результати, як правило, мають практичну спрямованість. Необхідно дати опис конкретних результатів дослідження або рекомендації, які мають прикладне значення, а також пропозиції щодо їх подальшого використання.

9. Апробації та публікації (якщо є). Перелік статей, тез та/або конференцій.

10. Структура роботи (кількість сторінок, таблиць, рисунків, використаних джерел та додатків)

Основна частина роботи.

I розділ – теоретичний (30-35 % загального обсягу роботи).

Подається теоретичний аналіз проблеми, що досліджується. Розглядається її суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмета дослідження, методичні підходи тощо. Важливим на цьому етапі є аналіз, огляд та вивчення літературних джерел, щоб з'ясувати в якому стані в сучасній науці перебуває дана проблема, що досліджено іншими авторами в цьому напрямі, а які моменти не досить вивчені, або взагалі не розглядалися.

Розділ вміщує 3-4 підрозділи. Мінімальний обсяг кожного з підрозділів, що входять до розділу складає 5-7 сторінок. Кожний підрозділ повинен закінчуватися коротким резюме, що підводить підсумки огляду з точки зору його значення для досягнення мети роботи (Таким чином,.....).

Висновки до розділу, як правило, складаються з резюме до підпунктів.

II розділ -методичний (15-20% загального обсягу роботи).

Методичний розділ має відображати: обраний методологічний підхід, з точки зору якого розглядається явище, що вивчається; основні методи та

етапи дослідження. Також може надаватися опис контингенту досліджуваних та його соціально-демографічні характеристики.

Розділ вміщує 2-3 підрозділи. Мінімальний обсяг підрозділів, що входять до розділу складає 5-7 сторінок.

Вимоги до кількості методик: 3-5 методик.

Вимоги до складання вибірки: не менш за 30 випробуваних (зменшення об'єму вибірки потребує окремого обґрунтування його виправданості та можливості при цьому досягнення мети дослідження).

III розділ - емпіричний (45-55 % загального обсягу роботи).

Емпіричний розділ роботи є повноцінним звітом про роботу по збору і аналізу емпіричних даних. Як правило розділ має таку структуру:

- Програма емпіричного дослідження (може включати гіпотезу (основне припущення) дослідження).
- Опис і аналіз результатів (результати повинні бути піддані статистичній обробці).
- Обговорення результатів.
- Рекомендації та пропозиції (розробка конкретних рекомендацій, пропозицій щодо удосконалення предмета дослідження на базі основних теоретичних положень, а також з урахуванням результатів аналізу, проведеного дослідження).

Розділ вміщує 3-4 підрозділи. Мінімальний обсяг підрозділів, що входять до розділу складає 7-9 сторінок. Кожний пункт повинен закінчуватися коротким резюме, що підводить підсумки огляду з точки зору його значення для досягнення мети роботи (Таким чином,.....).

Висновки до розділу, як правило, складаються з резюме до підпунктів.

Висновки (загальні) - складають 3-5 сторінок.

Висновки є завершальною частиною магістерської роботи. Тут стисло подаються найважливіші наукові та практичні результати, отримані в роботі, з формулюванням вирішеного завдання і значення. У висновках недопустимі посилення на літературні джерела, обговорення результатів досліджень та

припущення. Текст висновків та рекомендацій слід розділити на підпункти згідно із загальною кількістю підрозділів, зазначених у плані роботи. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо використання здобутих результатів.

Список використаних джерел.

Список літератури складається з переліку всіх без виключення джерел, на які автор посилається у тексті. Список використаних джерел слід розміщувати в алфавітному порядку. Оформлення списку використаної літератури здійснюється відповідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Правила оформлення списку літератури наведені у ДОДАТКУ 3.

У кінці роботи, після списку використаних джерел студент повинен поставити дату її фактичного завершення і власноручний підпис.

Додатки.

Додатки необхідно починати з нової сторінки. Кожен з них має певну назву. У додатки можна виносити матеріали, які є необхідними для повноти роботи, або допоміжний матеріал, наприклад:

- анкети;
- таблиці додаткових цифрових даних;
- інструкції, методики, опис реалізації програм;
- текст розроблених програм;
- інструментарій дослідження;
- ілюстрації допоміжного характеру (в тому числі описи досліджених випадків).

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

Кваліфікаційна (магістерська) робота виконується українською мовою. У виняткових випадках, за погодженням із завідувачем кафедри та з письмового дозволу декана факультету, кваліфікаційна (магістерська) робота може бути виконана іншою мовою.

Рекомендовані обсяги дипломної роботи магістра:

Орієнтовний обсяг роботи магістра складає 75-100 друкованих сторінок (допускається відхилення від вимог на 2-3 сторінки). У зазначений обсяг не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які займають усю сторінку. Кількість сторінок основної частини, яка складає більше або менше від необхідного обсягу, свідчить про невміння виділяти головне в теоретичному і практичному матеріалі.

Рекомендована кількість використаних посилань в роботі магістра:

Список використаних джерел має складати від 70 до 80 наукових публікацій (разом з інтернет-джерелами) і вміщати переважно джерела за останні 10 років.

- статті та монографії вітчизняних та зарубіжних авторів (65-90%)
- учбові посібники (не повинно перевищувати 25%),
- література іноземними мовами (повинна складати не менше 10%).

Основні вимоги до оформлення магістерської роботи

Робота має бути грамотно і акуратно оформлена і зброшурована (книжкова палітурка). Оформлення роботи є елементом виконання і оцінюється при її захисті. Вивчення порядку оформлення слід провести до початку написання роботи, оскільки це допоможе визначити її основні параметри.

Робота виконується на білому папері формату А4 (210 x 297 мм). Текст роботи викладається на одній стороні аркуша. Кожна сторінка роботи оформляється з такими полями: ліве поле – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм.

Розмір основного шрифту тексту – 14, «Times New Roman»

Міжрядковий інтервал – 1,5.

Розмір абзацу – 1,25 см (5 знаків).

Робота обов'язково має відповідати зазначеній в п.2 структурі.

Всі сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами по порядку. Титульний аркуш, є першою сторінкою загальної нумерації сторінок дипломної роботи, але *номер сторінки не неї ставлять*. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Список літератури включається в загальну нумерацію, і останнім листом роботи нумерується останній аркуш списку літератури. ДОДАТКИ не нумеруються.

Заголовки структурних частин “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ”, “ДОДАТКИ” друкують великими літерами напівжирним шрифтом симетрично до тексту.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати двом інтервалам. Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки. Підрозділи з нових сторінок починати не треба. Заголовки підрозділів друкують з абзацу малими літерами напівжирним шрифтом, але перша буква – велика. Переноси слів в заголовках не допускаються. Крапка в кінці заголовків не проставляється. Заголовки не слід підкреслювати.

Нумерація таблиць та рисунків проводиться в межах розділів та складається з номера розділу та порядкового номера таблиці чи рисунка. Таблиці та рисунки нумеруються окремо (ДОДАТОК Ж).

Посилання в тексті кваліфікаційної (магістерської) роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «праці [1]...», «... у працях [1–7]...», «на сторінці роботи [1, 224]».

4. ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Підготовка до захисту та захист є логічним завершенням виконання магістерської роботи. Магістерську роботу студент захищає прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії у присутності керівника та всіх, хто бажає бути присутнім на захисті. У випадку невиконання всіх вимог чи несвоєчасного подання магістерської роботи на кафедру студент не допускається до захисту.

Підготовка до захисту магістерської роботи полягає у виготовленні засобів для висвітлення основних результатів досліджень і підготовці доповіді виступу. Захист магістерської роботи включає:

1. доповідь студента (до 10 хвилин);
2. відповідь студента на запитання членів екзаменаційної комісії;
3. підведення підсумків захисту членами екзаменаційної комісії, яка виносить оцінку магістерської роботи на закритому засіданні.

Доповідь студента

Студент заздалегідь готує доповідь, яка повинна бути змістовною та стислою. Для доповіді студенту відводиться не більше 10 хвилин (ДОДАТОК Л).

Вміст доповіді:

- актуальність дослідження;
- стан досліджуваної проблеми (вказати хто займався досліджуваною проблемою і які підходи вироблені);
- мета та завдання роботи;
- об'єкт та предмет дослідження;
- перелічити методи дослідження;
- опис результатів дослідження;
- висновки та рекомендації;
- впровадження (якщо є) результатів дослідження.

Не слід зупинятися на технічній стороні розрахунків, переказувати

вступ та зміст усіх розділів роботи, наводити загальновідомі визначення та положення.

Підсилити сприйняття тексту доповіді можуть наочні матеріали, які студент готує заздалегідь (ілюстративні матеріали, копії демонстраційного матеріалу, тощо). Сучасною формою презентації результатів дипломного дослідження є електронна презентація з використанням слайдів, підготовлених за допомогою Microsoft Office PowerPoint.

Відповідь студента на запитання членів екзаменаційної комісії

Запитання можуть стосуватися як теми виконаної роботи, так і бути загального характеру – в межах дисциплін спеціальності, які опановувалися магістрантом в університеті.

Після відповідей на питання заслуховуються або зачитуються відгуки наукового керівника та рецензента (особисто ними або одним з членів ЕК). Завершується захист прикінцевим словом магістранта.

Підведення підсумків захисту членами екзаменаційної комісії

Оцінювання захисту дипломних робіт здійснюється за вимогами затверджених засобів діагностики якості вищої освіти за відповідними напрямками підготовки/спеціальностями.

Кожний член ЕК самостійно приймає рішення щодо оцінки роботи з урахуванням як особистого ознайомлення, так і з огляду на її захист, і на закритому засіданні ця оцінка повідомляється іншим членам ЕК. Рішення щодо остаточної оцінки приймається після обговорення простою більшістю голосів членів ЕК. При рівній кількості голосів за і проти голос голови ЕК є вирішальним. Кожний член ЕК у випадку незгоди з остаточною оцінкою має право на окрему думку, яку він може записати в журналі ЕК.

За результатами захисту виставляється оцінка: А – «відмінно», В – «дуже добре», С – «добре», D – «задовільно», Е – «достатньо», FХ – «незадовільно», F – «неприйнятно».

Остаточна оцінка роботи оголошується головою (головуючим на засіданні) ЕК у присутності студентів.

Критерії оцінювання магістерської роботи

При визначенні оцінки дипломної роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів.

Змістові аспекти роботи – до 40 балів:

- уміння поставити проблему та обґрунтувати її актуальність;
- рівень опрацювання теми, повнота її розкриття;
- повнота аналізу літературних джерел;
- методологічна грамотність, адекватність застосованих методів дослідження;
- якість інтерпретації та аналізу отриманих результатів дослідження;
- відповідність висновків меті досліджень;
- самостійність, оригінальність в опрацюванні матеріалу;
- творчий підхід;

Формальні аспекти роботи – до 20 балів:

- мовне оформлення та володіння стилем наукового викладу;
- правильність та акуратність оформлення магістерської роботи та оформлення бібліографії;

Якість захисту роботи – до 30 балів:

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки студента;
- володіння культурою презентації.

Характеристики роботи, представлена в рецензіях – до 10 балів.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Положення про організацію освітнього процесу в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Режим доступу:
http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_pro_org_osvit-proc.pdf
2. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. – Режим доступу:
<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/dek/exam-komiss.pdf>
3. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. – Режим доступу:
<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/yakist.pdf>
4. Інструкція з підготовки кваліфікаційних (дипломних) робіт в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Режим доступу
http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/instr_pidg_kvalifrobit.pdf
5. Про диплом з відзнакою. Положення ОНУ імені І. І. Мечникова від 24.02.2016, протокол № 6. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Режим доступу:
http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official_documents
6. Аспірант України: оформлення дисертації відповідно до вимог ДАК. [Електронний ресурс]. Режим доступу:<http://aspirant.com.ua/art05.htm>

7. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Режим доступу

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>

8. Стандарт вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/04/25/053psikhologiyabakalavr.pdf>

9. Умберто Эко Как написать квалификационную работу. / Пер. с ит. Е. Костюкович. — М.: Книжный дом Университет, 2003. — 2 изд. — 240 с.

ДОДАТОК А.**ЗРАЗОК ЗАЯВИ ПРО ВИБІР ТЕМИ**

Завідувачу кафедри

_____ (назва кафедри)

_____ (звання, ПІП)

студента (ки)

_____ (прізвище)

_____ ім'я, по-батькові

ДОДАТКОВО ВКАЗАТИ:**Курс, спеціальність:** _____**Форма навчання (денне, заочна):** _____**Телефон:** _____**ЗАЯВА**

Прошу затвердити тему дипломної роботи

_____ (назва теми)

« _____ » _____ 20 ____ р.

_____ підпис дипломанта

ПОГОДЖЕНО

Науковий керівник

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри

_____ (прізвище, ініціали, підпис)

ДОДАТОК Б.**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО ЛИСТА**

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет психології та соціальної роботи

(повне найменування інституту/факультету)

кафедра

(повна назва кафедри)

Дипломна роботана здобуття ступеня вищої освіти «магістр»на тему: _____
(назва на українському та англійському)Виконала: студентка _____ форми навчання
спеціальність 053 _____ ПсихологіяП. І. П.Керівник звання, посада, П. І. П.

_____ підпис

Рецензент звання, посада, місце роботи П. І. П.

Рекомендовано до захисту:

Протокол засідання кафедри

№ _____ від _____ 201__ р.

Захищено на засіданні ЕК № _____

протокол № _____ від _____ 201__ р.

Оцінка _____ / _____ / _____
(за національною шкалою, шкалою
ECTS, бали)

Завідувач кафедри

Голова ДЕК

(підпис)_____
(ПШ)_____
(підпис)_____
(ПШ)

Одеса – 20_____

ДОДАТОК В.

ЗРАЗОК ЗАВДАННЯ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА

Інститут/факультет Факультет психології та соціальної роботи

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр

Напрямок підготовки _____

Спеціальність 053 «Психологія»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 - ____ - _____ 201__ року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я по батькові)

1. Тема роботи

керівник роботи _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково – пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання приймав

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент _____

Підпис

Прізвище, ініціали

Керівник роботи _____

Підпис

Прізвище, ініціали

Примітки:

1. Форму призначено для видачі завдання студенту на виконання дипломного проекту (роботи) і контролю за ходом роботи з боку кафедри (циклової комісії) і декана факультету (завідувача відділення).
2. Розробляється керівником дипломного проекту (роботи). Видається кафедрою (цикловою комісією).

Керівник роботи _____
Прізвище, ініціали

« ____ » _____ 201 ____ року

Висновок кафедри про дипломну роботу

Дипломна робота розглянута. Студент(ка) _____

Допускається до захисту даної роботи екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис)

_____ (ПП)

« ____ » _____ 201 ____ року

Примітки:

1. Зазначаються дані щодо навчальних досягнень студента за період навчання у вищому навчальному закладі, висновок керівника дипломного проекту (роботи) та висновок кафедри (циклової комісії) про дипломний проект (роботу).

Редакційно-видавничий відділ ОНУ імені І.І. Мечникова м. Одеса, вул. Єлисаветинська, 12. Тел. 723 28 39

**Приклад “ЗМІСТу” магістерської роботи
ЗМІСТ**

ВСТУП	N
РОЗДІЛ 1. НАЗВА	N
1.1. Назва	N
1.2. Назва	N
1.3. Назва	N
Висновки до 1 розділу	N
РОЗДІЛ 2. НАЗВА	N
2.1. Назва	N
2.2. Назва	N
Висновки до 2 розділу	N
РОЗДІЛ 3. НАЗВА	N
3.1. Назва	N
3.2. Назва	N
3.3. Назва	N
Висновки до 3 розділу	N
ВИСНОВКИ	N
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	N
ДОДАТКИ	N

Приклад оформлення “ВСТУПу” магістерської роботи**ВСТУП**

Актуальність дослідження

Мета дослідження

Завдання дослідження:

1.

2.

3.

4.

Об’єкт дослідження

Предмет дослідження

Методи дослідження

Опис вибірки

База проведення емпіричного дослідження

Практична значущість дослідження

Апробація (якщо є)

Структура роботи

ДОДАТОК Ж.

**ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ ТА РИСУНКІВ,
ЩО ВКЛЮЧЕНО ДО ТЕКСТУ РОБОТИ**

Таблиця 1.1

(перша таблиця першого розділу)

Порівняння середніх показників механізмів психологічного захисту

Показники (в абсолютних одиницях)								
Особа/ захисти	заперечення	витіснення	регресія	компенсація	проекція	заміщення	Інтелектуалізація	формування реакції
	М±m	М±m	М±m	М±m	М±m	М±m	М±m	М±m
М (матері)	6,71±2,20	5,02±0,30	8,45±0,05	3,95±1,20	5,18±1,89	4,23±0,96	6,13±0,12	4,79±0,06
М (батьки)	6,97±1,40	6,28±0,10	3,97±0,09	3,24±1,10	4,72±1,98	5,21±1,27	8,28±0,09	3,59±0,09
t (матері-батьки)	-0,46	-2,26*	7,14***	1,74	0,76	-1,96	-4,14**	2,25*

Примітки: М – середні показники; t – критерій значимості різниці Стюдента.

* – різниця, значима при $p < 0,05$

** – різниця, значима при $p < 0,01$

*** – різниця, значима при $p < 0,001$

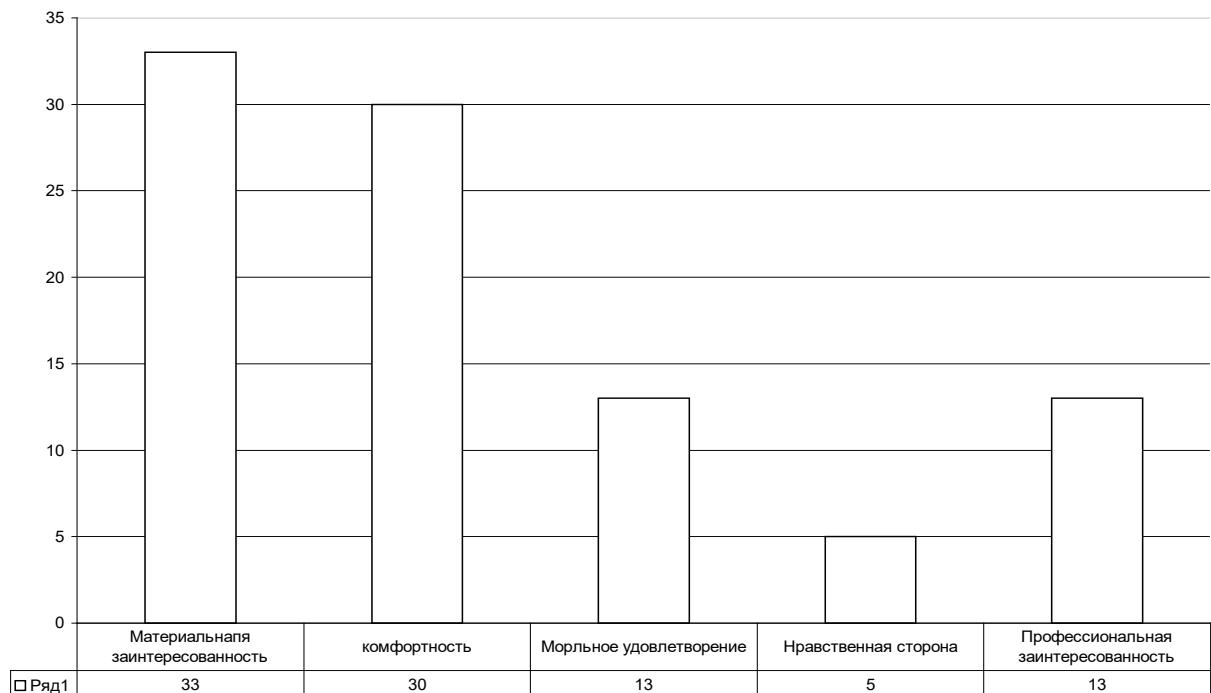

Рис. 2.1 Мотиви вибору професії, %
(перший рисунок другого розділу)

ДОДАТОК 3.

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ ЗГІДНО ДСТУ
8302:2015 «ІНФОРМАЦІЯ ТА ДОКУМЕНТАЦІЯ. БІБЛІОГРАФІЧНЕ
ПОСИЛАННЯ. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПРАВИЛА
СКЛАДАННЯ»**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.-практ. конф. / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир : Полісся, 2015. 648 с.
Багатотомне видання	Фауна України. В 40 т. Т. 36. Інфузорії. Вып. 1. Сукторії (Ciliophora, Suctorea) / И. В. Довгаль. Киев : Наукова думка, 2013. 271 с.
За редакцією	Доклінічні дослідження ветеринарних лікарських засобів / за ред. І. Я. Коцюмбаса. Львів : Тріада плюс, 2006. 360 с.
Автор і перекладач	Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
Частина видання	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. Скидан О. В., Судак Г. В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4–6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87–91.
Статті з продовжуючих та періодичних видань	Якобчук В. П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка. 2013. Вип. 148. С. 31–34. Акмеологічні засади публічного управління / Є. І. Ходаківський та ін. Вісник ЖНАЕУ. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O. V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta</i>

	Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259–271.
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).
Періодичні видання	Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i> . 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017). Neave H. Deming's 14 Points for Management: Framework for Success. <i>Journal of the Royal Statistical Society. Series D (The Statistician)</i> . 2012. Vol. 36, № 5. P. 561–570. URL: http://www2.fiu.edu/~revellk/pad3003/Neave.pdf (Last accessed: 02.11.2017). Colletta L. Political Satire and Postmodern Irony in the Age of Stephen Colbert and Jon Stewart. <i>Journal of Popular Culture</i> . 2009. Vol. 42, № 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.
Сторінки з веб-сайтів	Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? <i>Екологія життя</i> : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua (дата звернення: 12.10.2017).
Інші документи	
Дисертації, автореферати дисертацій	Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : дис. ... д-ра с.-г. наук : 03.00.16 / Житомир. нац. агрокол. ун-т. Житомир, 2011. 392 с. Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра с.-г. наук : 03.00.16. Житомир, 2011. 40 с.
Препринти	Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).

ДОДАТОК І.

ЗРАЗОК ФОРМИ ВІДГУКУ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

ВІДГУК

на дипломну роботу студента (ки) _____ курсу _____ відділення
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Факультету психології та соціальної роботи
кафедри _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

за темою _____

Актуальність роботи: Дипломна робота розроблена на актуальну для сучасного розвитку суспільства тему

Це тим більш актуально.....

Методична сторона роботи: (логічне розташування матеріалу в роботі, доцільне та вміле використання термінології, вміння робити правильні висновки).

Змістовна сторона роботи: Зміст роботи цілком відповідає поставленому завданню. У роботі розглядається

Позитивним є те, що

Крім того, в роботі

В роботі зроблений

Дослідник (ця) проявив знання психологічних наук, використовував психологічні терміни і підходи для розкриття теми.

Недоліком змістовної сторони дипломної роботи є те, що

Практична сторона роботи: (практичне значення роботи).

Технічна сторона роботи: (відповідність вимогам оформлення дипломних робіт).

Висновок: (досяжність мети, теоретична та практична значущість, професійна компетентність) і заслуговує (оцінка висока, оцінка низька, оцінка задовільна).

Науковий керівник

Посада, ступінь, звання,

(ПІП)

ДОДАТОК К.

ЗРАЗОК ФОРМИ ВІДГУКУ РЕЦЕНЗЕНТА

РЕЦЕНЗІЯ

на дипломну роботу студента (ки) _____ курсу _____ відділення
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Факультету психології та соціальної роботи
кафедри _____

(прізвище, ім'я та по батькові)

за темою _____

Оцінка окремих складових дипломної роботи:

1. *Оформлення роботи* - _____
(відповідність оформлення дипломної роботи встановленим університетом вимогам: кількість сторінок; оформлення титульного листа, рисунків, таблиць, діаграм, посилань, списку літератури тощо)
 2. *Структура та логічність побудови роботи* - _____
(відповідність змісту назви теми, наявність та зміст Вступу; виділення глав, в кожній по декілька параграфів, наявність та зміст Висновків, логіка побудови роботи в цілому та в межах окремих розділів)
 3. *Фактичний матеріал* - _____
(наявність фактичного матеріалу, зібраного студентом та доцільність його використання. Ступінь новизни статистичного та іншого фактичного матеріалу, що використано в дипломній роботі)
 4. *Використання сучасних інструментів аналізу* - _____
(побудова графіків, діаграм, таблиць, використання статистичних методів аналізу, тощо)
 5. *Розрахунки та рекомендації* - _____
(наявність розрахунків, проведених студентом, ступінь їх обґрунтованості. Наявність та ступінь обґрунтованості рекомендацій та пропозицій, викладених в роботі та відбиваючих власний погляд студента)
 6. *Використання літератури* - _____
(масштаби представлення в роботі сучасних досліджень даної проблематики, критичність аналізу публікацій та підходів, представлених в літературі та інших інформаційних джерелах)
 7. *Повнота та деталізація* - _____
(ступінь повноти та деталізації при розкритті основних аспектів теми роботи)
- Загальний висновок рецензента _____
Загальна оцінка (зв нац. шкалою) _____

Рецензент _____

посада (із вказівкою місця роботи), ступінь, звання _____

_____ (ППП)

печатка

ДОДАТОК Л.

СХЕМА ДОКЛАДУ ПО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ
(із розрахунку 8-10 хвилин)

Розділ виступу	Зміст розділу	Час
Звернення: Шановні члени Екзаменаційної комісії! Вашій увазі пропонується дипломна робота на тему...		
Постановка проблеми (вступ й теорія)	1) В 2-3 реченнях дається характеристика актуальності теми. Формулюється практична потреба, що обґрунтовує необхідність дослідження. 2) Стисло вказати на дослідження із проблеми (досить перелічити імена провідних дослідників).	1-2 хв.
Методична частина	3) Указати основну мету роботи й розділити цю мету на завдання . 4) Указати предмет і об'єкт дослідження 5) Перелічити методи й методики , використовувані в роботі. і розповісти про етапи проведеного дослідження (де, коли, при яких обставинах, на якому матеріалі й т.п. проводилася робота)	2 хв.
Результати й висновки	7) У процесі вирішення поставлених завдань отримані наступні результати: Коротко в тезовій формі розповісти про найбільш важливі результати дослідження. Один з найцікавіших результатів можна розглянути докладніше як приклад з використанням наочних матеріалів. Розповісти про форму подання отриманих результатів (зведені таблиці, графіки, схеми й т.п.). Якщо використовувалися особливі методи аналізу даних (наприклад, стат. аналіз), вказати на принципи й критерії даного аналізу	4-5 хв
Висновок	8) У результаті проведеного дослідження було зроблено наступні висновки: Коротко перелічити основні висновки по роботі. Обов'язково сказати про підтвердження або не підтвердження висунутої гіпотези 9) Опираючись на висновки, були зроблені наступні пропозиції: Оцінити значимість роботи, указавши де й ким можуть використовуватися отримані результати. Висунути припущення про напрямки й перспективність подальших досліджень проблеми.	1 хв
Завершується доповідь словами: Доповідь закінчена, спасибі за увагу.		
РАЗОМ		8-10